

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

از عشق مجاز تا معشوق لایزال (پژوهشی در شعر و اندیشه ی عرفانی استاد شهریار)

علی نژادزارعی^۱

تقی جعفری زاده^۲

چکیده

یکی از موضوعات مهم ادبیات فارسی، پرداختن به ادبیات عرفانی و بررسی آثار شاعران و نویسندگان بزرگ آن است. بی شک زبان شعر بهترین و تاثیرگذارترین وسیله برای بیان و انتقال این گونه مضامین بوده و شاعران بزرگ در دوره های مختلف به آفرینش ناب ترین اندیشه های عرفانی پرداخته اند. برخی از این شاعران دوره ای از عمر خود به سرودن اشعار عاشقانه یا مادیحه پردازی مشغول بوده اند اما پس از آن قدم در وادی معنویت نهاده اند. در دوران معاصر، محمدحسین بهجت تبریزی معروف به شهریار نیز تجربه عشقی شورانگیز داشته که پس از ناکامی به شدت متحول شده و به شعر عرفانی روی می آورد. اگرچه او شاعری عارف نیست اما عاشقی است که اندیشه های عارفانه او در شعرهای متعددی از دیوان گرانقدرش، تصویری زیبا از روح شیدای اورابه تصویر می کشد که با عنایت حق از عشق مجاز به معشوق لایزال راه یافته و بی آنکه خود را در منجلاب عشق مادی آلوده سازد، به یاری آن معشوق مطلق به مقصود رسیده است. او نیز مانند شاعرانی چون ناصر خسرو، سنایی، عطار و بسیاری از عارفان دیگر، خواب یا حادثه ای در تحول روحی و معنوی اش تأثیرگذار بوده است.

کلید واژگان: ادبیات عرفانی، اندیشه های عارفانه، شهریار، عشق مجاز، معشوق لایزال

۱- کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور واحد اهواز دبیر رسمی آموزش و پرورش، استان

خوزستان، شهرستان شوشتر alinejadzaree@gmail.com

۲- کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی taghijafari57@gmail.com